PLACCAERT

Vande Staten Generael

vande Gheunieerde Nederlanden.

De leden van de Staten-Generaal van de Verenigde Nederlanden: allen die dit zullen zien of horen voorlezen gegroet.

Het is iedereen bekend dat een landsvorst door God als hoofd van zijn onderdanen is aangesteld om hen te beschermen tegen alle vormen van onrecht, schade en geweld zoals een herder dat is ter bescherming van zijn schapen.
De onderdanen zijn namelijk door God niet geschapen omwille van de vorst om hem in alles wat hij beveelt, of het nu godgevallig of goddeloos is, recht of onrecht, onderdanig te zijn en als slaven te dienen.
De vorst regeert juist omwille van zijn onderdanen, zonder wie hij geen vorst is, om hen rechtvaardig en redelijk te besturen en te leiden, en om hen lief te hebben, zoals een vader zijn kinderen en een herder zijn schapen, die lijf en leven op het spel zet om ze te behouden.
Als een vorst echter niet zo handelt, maar in plaats van zijn onderdanen te beschermen, hen probeert te onderdrukken, overmatig te belasten, hun de oude vrijheid, rechten en gewoonten af te nemen en hen te bevelen en te behandelen als slaven, moet hij niet als vorst, maar als tiran worden beschouwd.
In dat geval staat het naar recht en reden zijn onderdanen stellig vrij – zeker in overleg met de Staten van het land – om hem niet als vorst te erkennen, maar hem te verlaten, en in zijn plaats een ander te hunner bescherming rechtmatig tot staatshoofd te kiezen.
Dit geldt des te meer als ze die vorst niet met nederige verzoeken hebben kunnen vermurwen en van zijn tirannieke instelling afbrengen. Dan hebben ze geen ander middel om de aangeboren vrijheid van hen zelf, hun vrouwen, kinderen en nakomelingen, voor wie men volgens de natuurwet goed en bloed moet overhebben, te behoeden, zoals verschillende keren om dezelfde redenen in diverse landen en op verschillende momenten is gebeurd; de voorbeelden zijn genoegzaam bekend.
Dit hoort vooral in deze landen plaats te vinden. Zij zijn altijd geregeerd geweest en dienen ook geregeerd te worden volgens de eed die de vorst bij zijn aantreden aflegt, in overeenstemming met hun rechten, gewoonten en tradities. De meeste van die landen hebben trouwens de vorst aanvaard op voorwaarden, overeenkomsten en akkoorden bij het verbreken waarvan de vorst rechtmatig van het gezag is vervallen.
Nu is het zo dat de koning van Spanje na het overlijden van Keizer Karel V zaliger nagedachtenis, van wie hij al deze Nederlanden had gekregen, de diensten vergat die zowel zijn heer vader als hij van deze landen en hun onderdanen had ontvangen.

hierop volgt een lange lijst van grieven, zoals de executie van Egmond en Horne, de tiende penning en de Spaanse Furie te Antwerpen 1576; het eerste verwijt betreft de inquisitie:

Hij was er niet alleen op uit over hun persoon en goed tirannie uit te oefenen, maar ook over hun geweten, waarvan zij vonden aan niemand anders dan alleen aan God verantwoording schuldig te zijn.

…..

Dit alles heeft ons meer dan genoeg wettige redenen gegeven om de koning van Spanje te verlaten en een andere machtige en genadige vorst te verzoeken om deze landen te helpen beschermen en te leiden; te meer daar bij alle wanorde en schade de landen meer dan twintig jaar door hun koning verlaten zijn geweest en niet zijn behandeld als onderdanen, maar als vijanden, waarbij hun eigen heer probeerde hen met wapengeweld te onderwerpen.

we hebben alles gedaan om Filips II tot rede te brengen; hij reageerde door de ban over Willem an Oranje uit te spreken

Zodat wij, wanhopend aan alle middelen tot verzoening en ook verlaten van alle andere remedie en hulp, volgens de natuurwet, tot bescherming en behoud van onze rechten, privileges, gewoonten en de vrijheden van ons vaderland en die van de andere landen, en tot bescherming van leven en eer van onze vrouwen, kinderen en nakomelingen, om te voorkomen dat ze tot slavernij van de Spanjaarden vervallen, met recht de koning van Spanje verlaten. We zijn ook gedwongen andere middelen toe te passen die wij de beste verzekering hebben gevonden voor het behoud van onze rechten, privileges en vrijheden.

Daarom MAKEN WE BEKEND:

1. **De koning van Spanje wordt vervallen van de heerschappij verklaard**
2. **Hij blijft voortaan buiten ieder overleg**
3. **Alle ambtsdragers zijn ontslagen van de eed van trouw aan hem**
4. **Zijn zegels worden niet meer gebruikt; ze moeten worden ingeleverd**
5. **Ze worden vervangen door zegels van de Staten(-Generaal)**
6. **Geen munten met zijn wapen meer; er komen nieuwe munten**
7. **Alle ambtsdragers zweren een eed van trouw aan de Staten**
8. **Deze verordening moet op de gewone wijze worden gepubliceerd**

…zodat niemand onwetendheid van de zaak kan voorwenden. En ze (de ambtsdragers) **moeten deze verordening laten onderhouden en navolgen zonder mankeren of inbreuk. Daartoe moeten ze de overtreders krachtdadig tot de orde roepen op de voorgeschreven manier, zonder uitstel of schijngedrag.**
Want wij hebben het zo tot het welzijn van het land goed bevonden. En om dit te doen en wat ermee verbonden is, geven wij u en iedereen die het mag aangaan, volledige bevoegdheid, gezag en uitdrukkelijk bevelsmacht. Om hieraan rechtskracht te geven hebben wij ons zegel hieraan laten bevestigen.

Gedaan in onze vergadering te 's-Gravenhage, de zesentwintigste juli 1581.